

UCHWAŁA NR XI/ 7 /2016
RADY POWIATU GRUDZIĄDZKIEGO
z dnia 23 marca 2016 r.

w sprawie przyjęcia „Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie grudziądzkim na lata 2016-2020”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445, 1045 i 1890), art. 19 pkt 16 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z 2010 r. Nr 217 poz. 1427, z 2015 r. poz. 693, 1240, 1058, 1310, 1607, 1045, 1310, 1359 i 1830) oraz art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)

Rada Powiatu
uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie grudziądzkim na lata 2016-2020” – stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Grudziądzkiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Krzysztof Klonowski

UZASADNIENIE

Skuteczna pomoc rodzinom, w których występuje przemoc, nie może opierać się wyłącznie na udzielaniu pomocy jej ofiarom. Aby kompleksowo podejść do problemu, konieczna jest praca ze wszystkimi członkami rodzin, w tym również z osobami stosującymi przemoc. „Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie grudziądzkim na lata 2016-2020” wychodzi naprzeciw tym potrzebom. Głównym celem programu jest powstrzymanie sprawców przed stosowaniem przemocy. Program ten skierowany jest do mieszkańców powiatu grudziądzkiego.

Podstawę prawną podjęcia przedmiotowej uchwały stanowi głównie art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który mówi, że do zadań powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W związku z powyższym niezbędnym jest podjęcie niniejszej uchwały.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Krzysztof Klonowski

Załącznik
do uchwały Nr XI/ 7/2016
Rady Powiatu Grudziądzkiego
z dnia 23 marca 2016 r.

**PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-
EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH
PRZEMOC W RODZINIE
W POWIECIE GRUDZIĄDZKIM
NA LATA 2016-2020**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

Grudziądz, grudzień 2015 r.

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Podstawa prawna	3
III.	Założenia i cele programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc	4
IV.	Diagnoza zjawiska przemocy na terenie powiatu grudziądzkiego	5
V.	Adresaci programu	8
VI.	Realizacja programu	9
VII.	Finansowanie programu	10
VIII.	Monitoring i ewaluacja programu	10
IX.	Wnioski końcowe	11

I. Wstęp

Przemoc jest negatywnym zjawiskiem społecznym, które działa destrukcyjnie na podstawową komórkę społeczną, jaką jest rodzina. Przemoc w rodzinie jest trudnym problemem badawczym, ponieważ często osoby doświadczające przemocy ukrywają ją. Dawniej była ona powszechnie akceptowana obyczajowo, a i obecnie można jeszcze spotkać się z przekonaniem, że nie jest to problem na dużą skalę.

Czynności podejmowane przez specjalistów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z reguły skupiają się na udzieleniu pomocy osobie doświadczającej przemocy. Tymczasem działania powinny mieć charakter kompleksowy, co oznacza, że oprócz organizacji pomocy osobom doświadczającym przemocy przedsięwziąć należy również kroki w celu zatrzymania zachowań przemocowych u osób stosujących przemoc w rodzinie. Służyć mają temu oddziaływania korekcyjno-edukacyjne jako podejście kontrastujące z - powszechnie uważanym za jedyne właściwe rozwiązanie - karaniem sprawców.

Przemoc w rodzinie zdefiniowana została w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych i osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Istnieją cztery podstawowe kryteria rozpoznawania zjawiska przemocy domowej:

- 1) **nierównowaga sił** - dysproporcja siły, gdzie jedna osoba jest silniejsza od pozostałych członków rodziny i świadomie wykorzystuje swoją przewagę;
- 2) **naruszanie godności i praw** - osoba stosująca przemoc narusza godność innych osób, wykazując zachowania takie jak poniżanie, wyśmiewanie, ośmieszanie;
- 3) **intencjonalność** - działania osoby stosującej przemoc są celowe, cel najczęściej stanowi zdobycie kontroli nad innymi czy też wymuszenie posłuszeństwa;
- 4) **powodowanie cierpienia i szkód** - stosowana przemoc powoduje szkody psychiczne i fizyczne.

II. Podstawa prawna

Obowiązek opracowania i realizacji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie wynika z zapisów art. 6 ust. 4 pkt 2

ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).

Pozostałe podstawy prawne realizacji programu:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50, poz. 259);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzu „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245);
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (Monitor Polski, Dziennik Urzędowy PR z dnia 9 czerwca 2014 r., poz. 445);
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 - przyjęty Uchwałą Nr 24/899/13 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 czerwca 2013 r.;
- Ramowy program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie przyjęty Uchwałą nr 3/31/15 Zarządu Województwa kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 stycznia 2015 r. w sprawie przyjęcia programów: „Ramowy program ochrony ofiar przemocy w rodzinie” i „Ramowy program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”.

III. Założenia i cele programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc

Podstawowym założeniem i celem realizacji Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w powiecie grudziądzkim na lata 2016-2020 jest uzyskanie poczucia bezpieczeństwa przez osoby będące ofiarami przemocy w rodzinie poprzez zatrzymanie zjawiska.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne

ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50, poz. 259), oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie prowadzone są w celu:

- 1) powstrzymania osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy;
- 2) rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie;
- 3) kształtowania umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie;
- 4) uznania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- 5) zdobycia i poszerzenia wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie;
- 6) zdobycia umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy;
- 7) uzyskania informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Program powinien tworzyć okazję do obserwowania i refleksji dotyczących osobistego systemu przekonań, postaw i nastawień, które wzmacniają stosowanie przemocy. Promowane powinny być alternatywne do przemocowych wartości i postawy.

Cele szczegółowe programu to:

- 1) nabycie umiejętności reagowania bez przemocy w sytuacjach konfliktowych i stresujących;
- 2) zmiana zachowań przemocowych na konstruktywne z poszanowaniem praw i uczuć innych;
- 3) uzyskanie informacji o możliwości korzystania z działań pomocowych, interwencyjnych, prawnych i psychologicznych.

IV. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie powiatu grudziądzkiego

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem stosunkowo często występującym na terenie powiatu grudziądzkiego. Z danych Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu wynika, że w skali roku policjanci podejmują ponad 100 interwencji z tego powodu na wskazanym obszarze (najwięcej w dwóch ostatnich latach na terenie gminy Grudziądz, najmniej na terenie gminy Świecie nad Osą).

Liczba interwencji z powodu przemocy w rodzinie			
Gmina	2013	2014	I połowa 2015
Grudziądz	27	30	19
Gruta	17	21	7
Łasin	10 – miasto 15 – wieś	5 – miasto 10 – wieś	3 – miasto 8 – wieś
Radzyń Chełmiński	2 – miasto 20 – wieś	5 – miasto 12 – wieś	2 – miasto 5 – wieś
Rogóżno	11	15	4
Świecie nad Osą	6	9	5
ŁĄCZNIE	108	107	53

Źródło: Komenda Miejska Policji w Grudziądzu

Dane te znajdują odzwierciedlenie w statystykach Gminnych i Miejsko-Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej oraz Zespołów Interdyscyplinarnych z gmin powiatu grudziądzkiego. One również wykazują łącznie ponad 100 rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie w skali roku.

Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie			
Gmina	2013	2014	I połowa 2015
Grudziądz	26	33	15
Gruta	15	32	22
Łasin	30	18	19
Radzyń Chełmiński	13	12	8
Rogóżno	11	18	4
Świecie nad Osą	13	13	4
ŁĄCZNIE	108	126	72

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej i Zespoły Interdyscyplinarne z gmin powiatu grudziądzkiego

Biorąc pod uwagę fakt, że przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które często jest utrzymywane w tajemnicy, bo ofiary nie zawiadamiają odpowiednich służb, należy przyjąć, że rodzin zmagających się z tym problemem jest więcej.

Jednocześnie sądy (Sąd Rejonowy w Grudziądzu, w którego obszarze właściwości leży 5 z 6 gmin powiatu grudziądzkiego, i Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie, w którego obszarze właściwości leży gmina Radzyń Chełmiński) nie orzekają o ośrodkach probacyjnych w postaci obowiązku uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych wobec osób skazanych w postępowaniach o przestępstwa przemocy w rodzinie.

	Liczba osób kwalifikujących się do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym w 2016 r. <i>(prognoza)</i>
Gmina	
Grudziądz	4
Gruta	4
Łasin	5
Radzyń Chełmiński	0
Rogóźno	2
Świecie nad Osą	4
ŁĄCZNIE	19

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej i Zespoły Interdyscyplinarne z gmin powiatu grudziądzkiego

Na podkreślenie zasługuje natomiast fakt, że zarówno osoby doświadczające przemocy w rodzinie, jak i jej sprawcy mają dostęp do bezpłatnej pomocy prawnej i psychologicznej.

Dostępne formy to:

Powiat Grudziądzki:

Punkt Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu, ul. Małomłyńska 1, Grudziądz

* wtorki - godz. 15.30-17.30 - psycholog

* piątki - godz. 15.30-17.30 - prawnik

Gmina Grudziądz:

Poradnia Rodzinna, ul. Kościelna 1, Grudziądz

Gmina Gruta:

Psycholog dziecięcy w ZOZ Gruta, przyjmuje 2 razy w miesiącu po 2 godz. (w co drugi wtorek)

Miasto i Gmina Łasin:

Poradnictwo konsultanta ds. uzależnień - Punkt Konsultacyjny, ul. Curie-Skłodowskiej, poniedziałek-piątek, godz. 11-12

Psycholog - Punkt Konsultacyjny, ul. Curie-Skłodowskiej, środa, godz. 14-16

Miasto i Gmina Radzyń Chełmiński:

Konsultacje psychologiczne, Urząd Miasta i Gminy, poniedziałek, godz. 17:30-18:30, pierwsze i trzecie soboty miesiąca, godz. 9:00-11:00

Gmina Rogóźno:

Radca prawny - Urząd Gminy Rogóźno, czwartki 13:00-14:45

Gmina Świecie nad Osą:

GOPS - punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu - czwartek, godz. 14:00-17:00

GOPS - usługi psychologa, 5 godzin w miesiącu

V. Adresaci programu

Adresatami Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w powiecie grudziądzkim na lata 2016-2020 są:

- 1) osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych;
- 2) osoby, które z własnej inicjatywy zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Uczestnikiem programu nie może być osoba, u której zostało rozpoznane uzależnienie od alkoholu lub narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych. Osoby te kieruje się w pierwszej kolejności na terapię uzależnienia.

Warunkiem przystąpienia do programu jest przyznanie się osoby do stosowania przemocy we własnej rodzinie.

Decyzja o zgodzie na uczestnictwo lub odmowie uczestnictwa w programie następuje w czasie wstępnego rozpoznania diagnostycznego, prowadzonego w trakcie pracy indywidualnej, która jest pierwszym etapem realizacji programu.

VI. Realizacja programu

Realizatorem Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w powiecie grudziądzkim na lata 2016-2020 jest samorząd powiatu grudziądzkiego, w imieniu którego działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu.

Dla każdego uczestnika programu zostanie sporządzone wstępne rozpoznanie diagnostyczne obejmujące takie zagadnienia jak: okoliczności skierowania do programu, określenie, czy uczestnik programu aktualnie stosuje przemoc, najgroźniejsze oraz typowe formy i okoliczności przemocowych zachowań, aktualna sytuacja rodzinna i zawodowa, cechy osobiste istotne dla pracy korekcyjnej.

Osoby stosujące przemoc w rodzinie, przystępując do programu, podpisywać będą indywidualny kontrakt (po przeprowadzeniu wstępnej diagnozy), który określi reguły uczestnictwa w programie uwzględniające formalne wymogi dotyczące systematycznej obecności na zajęciach oraz bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach oraz w innych miejscach pobytu, a także deklarację uznania faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie oraz zaprzestania stosowania przemocy.

Wskazane jest uzyskanie zgody uczestnika na przetwarzanie danych osobowych, kontakt osób prowadzących program z rodziną uczestnika (ofiarami przemocy) oraz monitoring funkcjonowania uczestnika w relacjach rodzinnych po zakończeniu uczestnictwa w programie (do 3 lat po zakończeniu zajęć).

Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w powiecie grudziądzkim na lata 2016-2020 realizowany będzie w oparciu o zasoby lokalowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu. Indywidualne zajęcia diagnostyczne będą się odbywać w budynku Starostwa Powiatowego w Grudziądzu, podobnie jak zajęcia grupowe.

Program obejmować będzie łącznie nie mniej niż 60 godzin, a kolejne zajęcia będą organizowane w odstępach tygodniowych.

Zajęcia prowadzone w ramach programu będą miały przede wszystkim formę zajęć grupowych, a zajęcia indywidualne będą stanowić jedynie uzupełniającą formę pracy korekcyjnej.

Udział w zajęciach musi być potwierdzony listami obecności, która zawierać winna: datę spotkania, czas trwania spotkania, temat spotkania, liczbę godzin, czytelne podpisy uczestników programu oraz prowadzących/prowadzącego oddziaływania.

Prowadzącymi program będą osoby spełniające określone niżej warunki:

- 1) ukończyły studia II stopnia na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej, albo na innym kierunku uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji;
- 2) posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie;
- 3) mają udokumentowany przynajmniej 3-letni staż pracy w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Za osobę, która ukończyła program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie, uznana będzie osoba, która weźmie udział w 80% sesji zaplanowanych na jednego uczestnika (indywidualnych i grupowych).

Program winien kończyć się badaniem ewaluacyjnym uczestników dotyczącym przebiegu i efektów oddziaływań.

VII. Finansowanie programu

Zgodnie z art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) środki na realizację i obsługę Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Sprawców Przemocy w Rodzinie w powiecie grudziądzkim na lata 2016-2020 zapewnia budżet państwa.

Wydział Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego określił zasady otrzymywania dotacji z budżetu państwa na prowadzenie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Zgodnie z nimi środki finansowe można otrzymać w przypadku grupy liczącej nie mniej niż 15 osób.

Dotacja zostanie przyznana na osobę przystępującą do programu. Dotację można przeznaczyć na wynagrodzenia specjalistów prowadzących program, wynajem Sali szkoleniowej oraz opłacenie mediów, zakup materiałów niezbędnych do realizacji programu.

VIII. Monitoring i ewaluacja programu

Zgodnie z § 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne

ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50, poz. 259), przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie objęte są działaniami monitorującymi i ewaluacyjnymi prowadzonymi przez powiat lub podmioty, którym powiat zlecił realizację prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, a wyniki tych działań są wykorzystywane w pracach nad doskonaleniem i upowszechnieniem dalszych metod oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

W trakcie trwania programu i do 3 lat po jego zakończeniu będzie on na bieżąco monitorowany pod względem przydatności i efektywności. Monitoring będzie polegał m.in. na zbieraniu danych dotyczących obecności uczestników na poszczególnych spotkaniach, a po zakończeniu programu monitorowanie dostarczyć będzie miało odpowiedzi na pytania:

- 1) Czy adresaci programu zachowują się zgodnie z oczekiwaniami?
- 2) Czy zaplanowane działania w końcowym efekcie są użyteczne dla odbiorców i współodbiorców (rodziny osób stosujących przemoc)?
- 3) Czy program wymaga przeformułowania działań?

IX. Wnioski końcowe

Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Sprawców Przemocy w Rodzinie w powiecie grudziądzkim na lata 2016-2020 to cykl działań skierowany do ściśle określonej grupy odbiorców, wymagający zaangażowania nakładów ludzkich i finansowych.

Najistotniejsze zagrożenia wiążą się z brakiem wystarczającej ilości zewnętrznych środków finansowych, od których realizacja programu jest zależna. Problemem może być również brak dostatecznego zainteresowania adresatów uczestnictwem w programie.

Dlatego też realizację Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Sprawców Przemocy w Rodzinie w powiecie grudziądzkim na lata 2016-2020 powinno uzależnić się przede wszystkim od zebrania odpowiednio licznej grupy uczestników.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Krzysztof Klonowski